

DRUŠTVO «ALPSKO MESTO LETA»

LETNO POROČILO ZA LETO 2012

PRIDOBITEV ZA ŽIVLJENJSKI PROSTOR

DRAGE BRALKE, DRAGI BRALCI,

SONTHOFEN (NEMČIJA), JUNIJ 2013

Energijska učinkovitost, zmanjševanje izpustov CO₂ in prilagajanje podnebnim spremembam uresničujejo prebivalci neposredno v občinah, na kraju samem. V Alpah živita dve tretjini prebivalcev v mestih. Sprejetje ukrepov za uresničevanje Alpske konvencije in trajnostnega razvoja brez sodelovanja mest ne bo uspešno.

Kot člani društva «Alpsko mesto leta» imajo prav naša mesta v regijah alpskega loka veliko odgovornost in pomembne naloge. Nujno potrebno je, da naš glas – glas občin – slišijo tako državni organi v posameznih državah kot tudi v organih Alpske konvencije. Februarja 2012 smo zato v sodelovanju z Omrežjem občin «Povezanost v Alpah» na skupni delavnici pripravili stališče o evropski makroregionalni strategiji za območje Alp.

Društvo «Alpsko mesto leta» postaja počasi, a vztrajno pomembna mreža v naših Alpah. Društvo živi od zavzetosti in delovanja vsakega posameznega člana. Z izrednim prispevkom Chambéryja in Idrije ter našega poslovodstva je naše društvo v Poschiavu v okviru Alpskega tedna organiziralo izredno uspešno zaključno prireditev. Koncert mladih glasbenikov, med katerimi so bili tudi mladi s posebnimi potrebami, je pri organizatorjih, drugih sodelujočih in domačinih pustil nepozaben vtis.

Annecyju, ki je bil v letu 2012 nosilec naziva «Alpsko mesto leta», je skupaj z meščani uspelo pripraviti bogat in obširen program; osrednja tema je bila voda in prav ta bo tudi druga alpska mesta in alpske regije zaposlovala tudi v prihodnje.

Paradni projekti, ki jih naše članice izvajajo na področju varstva podnebja, so združeni v projektu Alpstar. Javna predstavitev projektov je potekala na jesenski delavnici. Rezultati so povzeti v priročniku za pripravo strategije na področju boja proti podnebnim spremembam. Kot mrežna organizacija bomo seveda tudi v prihodnje spodbujali udeležbo v mednarodnih projektih, kot so

Fotografija Heimhuber

Alpstar in evropski programi financiranja, s tem pa tudi okrepili možnosti za učenje drug od drugega.

Leta 2012 smo postavili temelj za sodelovanje z mladinskim parlamentom Alpe konvencije. Ta je marca 2013 zasedal v Sonthofnu na temo alpskih mest prihodnosti. Alpska mesta leta si še zlasti prizadevajo, da bi odgovornost prevzeli tudi mladi iz alpskih mest, prav tako pa jim želijo zagotoviti platformo, v okviru katere bodo imeli priložnost sooblikovanja take prihodnosti naših Alp in občin, ki bo tudi zanamcem zagotavljala primerno življenje.

Želim vam prijetno branje, alpskim mestom pa tudi v prihodnje uspešno sodelovanje z društvom «Alpsko mesto leta»

Hubert Buhl
predsednik društva «Alpsko mesto leta»

KAZALO

Annecy, Alpsko mesto leta: Avantura z vidnimi posledicami	strani 3-4
Povezujemo Alpe – 10 razlogov zakaj postati član društva «Alpsko mesto leta»	strani 5-7
Glasbeniki, ki prestopajo meje	strani 8-9
Alpska mesta ukrepajo	strani 10-11
Projekt Alpstar: poti, ki vodijo do uspeha	strani 12-13
Skupaj z evropskimi občinami - Alpska mesta podpirajo konvencijo županov	stran 14
Dejavnosti sekretariata	stran 15

AVANTURA Z VIDNIMI POSLEDICAMI

ANNECY – ALPSKO MESTO LETA 2012

Jean Luc Rigaut je župan Annecya. Z njim smo se pogovarjali o nazivu Alpsko mesto leta 2012 ter dinamiki razvoja in solidarnosti med mesti.

Annecy je v letu, ko je bil nosilec naziva «Alpsko mesto leta», pripravil obsežen program. Kaj je bilo tisto, zaradi česar je bilo to leto nekaj posebnega?

V ospredju dejavnosti so bile podnebne spremembe, seveda v povezavi z našim akcijskim načrtom in gradnjo ekološke mestne četrti Vallin Fier. Tu je bilo še področje voda. Izpeljali smo dva trajnostna projekta, v mestni upravi smo ustanovili službo za sodelovanje in izmenjavo informacij. In živeli v ritmu, kot ga narekuje naziv «Alpsko mesto leta», torej v ritmu prireditev. Za nas je bila to priložnost za proslavitev in obenem okrepitev naše alpske identitete, za potrditev pravilnosti naše odločitve

Fotografija: Isabelle Morisseau

Annecy se je v letu, v katerem je bil nosilec naziva «Alpsko mesto leta», posvetil vodi in podnebnim spremembam.

za trajnostni razvoj, seveda pa tudi priložnost za komuniciranje z meščani in meščankami.

Alpska identiteta se je skozi vaše leto vila kot rdeča nit.

Številna društva so zelo uspešno predstavila alpsko kulturo in njeno dediščino, se zavzela za njeno ohranitev in spoštovanje, okrepila so povezanost tako s sodobno kulturo kakor tudi kulturo v drugih regijah. Tako so, če navedem le enega od primerov, naši dijaki v sodelovanju z mrežo EmpreintE posneli krajši film, ki prikazuje mlade prebivalce Annecyja in njihovo doživljanje alpske identitete, pa tudi medgeneracijsko dimenzijo alpske identitete. Alpsko leto se je končalo z zborovskim projektom Cant'alpina, pri katerem je sodelovalo več kot 200 pevcev. Pri tem projektu je šlo za ponovno oživitev alpskih tradicionalnih melodij, po drugi strani pa so domači glasbeniki nekatere skladbe napisali na novo.

Zelo pomembna za uspeh sta bila široka podpora in zavzetost posameznikov – eden od njih je zagotovo Thierry Billet, vaš podžupan in v mestnem svetu pristojen za okolje.

Da bi uresničili naš program, smo k sodelovanju povabili veliko ljudi, politike, kulturna društva in partnerje našega mesta, vse do prebivalcev. Thierryju Billetu je uspelo projekt obuditi k življenju in okoli sebe zbrati vse tiste, zaradi katerih je ta prestižni naziv pridobil na ugledu in vplivu. Kot župan sem zelo zadovoljen, da sem bil priča vsem tem živahnim dejavnostim, ki jih je sprožila avantura, imenovana Alpsko mesto leta 2012.

Kako so prebivalci mesta in regije doživljali to leto?

Ta poseben čas so resnično znali ceniti. Vsak je lahko našel svoj kraj za razmislek, priložnost za izmenjavo spoznanj o najrazličnejših vprašanjih, kot je, denimo, turistični razvoj. Primer za to je tudi razstava «Od ravnodušnosti do varstva, ki ponazarja odnos domačih prebivalcev do jezera». Dolgo časa varstvu nismo posvečali nikakršne pozornosti, a ko smo se v občini odločili jezero zavarovati, so pri zbiranju sredstev sodelovali vsi.

Kako ste obravnavali vodo kot osrednjo temo?

Sloves Annecyja kot lepega mesta, njegova naravna in stavbna dediščina, kakovost življenja – vse to ni slučaj. Leta 1957 je bilo ustanovljeno občinsko združenje za varstvo Annecyjskega jezera, njegova naloga je bila

Jean-Luc Rigaut: «Zelo sem zadovoljen, da sem bil priča vsem živahnim dejavnostim, ki smo jih izpeljali v letu, v katerem je bila naša občina izbrana za «Alpsko mesto leta».

skrbeti za zgledno ravnanje z jezerskimi vodami kakor tudi ohranjati in izkoriščati te prednosti, s katero se mesto lahko pohvali. Stalno zavzemanje za trajnostni razvoj v smislu Alpske konvencije in naše Agende 21 je bilo nagrajeno s podelitvijo naziva «Alpsko mesto leta». Vode kot bistvenega elementa nismo želeli ločiti od drugih okoljskih problemov, zato smo združili obe temi, vodo in podnebne spremembe, med drugim na razstavi o reševanju jezera, ki je bila na ogled v mestni hiši, z nizom predavanj «mardis du climat» in fotonatečajem Anancy + 3°C.

Kateri trenutek je bil v letu, v katerem je bila vaša občina «Alpsko mesto leta», najtežji?

Kot pri vseh projektih takih razsežnosti, je tudi pri nas vedno obstajala skrb, da ne bi mogli izpolniti vseh pričakovanj. A naši partnerji, tudi alpska mesta, predvsem pa javnost so nas opogumili in trenutek dvoma spremenili v priložnost, da presežemo sami sebe.

Kako pa ste doživeli pristop Annecya k društvu «Alpsko mesto leta»?

Vstop v veliko družino alpskih mest je bil tudi izziv. Kooperativna dinamika je tista, ki to mednarodno združenje ohranja pri življenju. Je še posebno učinkovito sredstvo

za skupno oblikovanje primerov dobre prakse, izhajajoč pri tem iz izmenjave izkušenj in razvoja skupnih projektov. Tako se lahko na področju okolja soočamo z aktualnimi in prihodnjimi izzivi.

Zakaj naj bi si neka občina sploh želela postati «Alpsko mesto leta»?

Danes na težave, s katerimi se soočamo, ne moremo več gledati izolirano. Rešitev za to lahko poiščemo le v dinamični skupnosti, v solidarnosti med mesti, regijami, ki jih povezujejo skupni cilji. Taka solidarnost, ki alpska mesta združuje prek čezmejne mreže, je zame največja spodbuda.

Kaj pa bo Annecyju ostalo od leta, v katerem je bil nosilec naziva «Alpsko mesto leta»?

Mesto bo nadaljevalo to, kar je doslej doseglo na področju vode, podnebja in alpske identitete, upoštevalo bo tudi nove vidike, ki so se pojavili v tem letu. Primer za nadaljevanje dejavnosti iz tega leta je ustanovitev t. i. podnebnega kluba. Ta povezuje društva, podjetja in prebivalce, ki se zavzemajo za povsem konkretno izvajanje našega podnebnega načrta.

POVEZUJEMO ALPE

ZAKAJ JE PAMETNO IN KORISTNO POSTATI ČLAN DRUŠTVA «ALPSKO MESTO LETA»

Deset razlogov, zakaj se potegovati za naziv «Alpsko mesto leta» in postati član istoimenskega društva

1. Pripravljenost občanov za sodelovanje

Projekt «Alpsko mesto leta» lahko občane spodbudi k sodelovanju pri načrtovanih projektih. Tako je Idrija v letu, v katerem je bila nosilka naziva «Alpsko mesto leta», posebno pozornost namenila prav udeležbi prebivalcev v postopkih odločanja. Danes zato Idrijčani podpirajo številne projekte in pobude, eden od njih je denimo ekoteden. V francoskem Annecyju pa so v letu, ko je bilo nosilec omenjenega naziva to mesto, sprožili pobudo za nekatere projekte, s katerimi so želeli prav tako spodbuditi ljudi, da razmislijo o svojem odnosu do gora.

2. Spodbude za domačo politiko

V društvu si lahko s somišljeniki izmenjamo izkušnje in mnenja in se od njih učimo prek jezikovnih in geografskih meja. Na skupščini članov je zagotovljeno simultano tolmačenje, sekretariat pa deluje v štirih jezikih. Sodelovanje z drugimi alpskimi mesti je pomembna gonilna sila za domačo politiko. Primer za to je Sonthofen, ki je leta 2012 pristopil h Konvenciji županov, potem ko je društvo to pobudo uradno podprlo.

3. Legitimnost za župana in mestni svet

Naziv je potrditev dosedanjega dela in spodbuda za nadaljevanje tega, kar se je izkazalo za dobro. Naziv upravičuje predhodne odločitve mestnega sveta in župana. Imenovanje mesta za «Alpsko mesto leta» pa spodbuja tudi izvajanje konkretnih projektov, kot je bila ustanovitev Naravnega parka Dobrač/Dobratsch na območju avstrijskega Beljaka ali tamkajšnje zveze občin.

4. Trženje alpskega mesta leta kot tržne znamke

Priznanje mednarodne skupnosti, kar pomeni naziv, ima izrazito pozitivno konotacijo in sporoča, da se mesto dejansko loteva reševanja okoljske problematike in izzivov, ki jih prinaša trajnostni razvoj. Naziv je zato mogoče tako znotraj mreže kakor tudi zunaj nje izkoristiti pri trženju alpskega mesta leta kot tržne znamke. Idrija, denimo, podeljeni naziv pogosto uporablja pri utemeljevanju predlogov za izvedbo novih trajnostnih projektov.

Vinogradi pri Sondriu, alpskem mestu leta 2007: varstvo tradicionalnih suhih zidov

5. Odnosi z javnostmi na mednarodni ravni

Sekretariat društva skrbi za večjezično delovanje na področju odnosov z javnostmi na mednarodni ravni. Razpošilja sporočila za medije, letna poročila in e-glasilo predvsem o projektih iz posameznih alpskih mest. Društvo tako prispeva k temu, da postanejo mesta znana tudi zunaj lastnih meja kot kraj, kjer izvajajo inovativne projekte. Posledica tovrstnih prizadevanj je lahko vključitev projektov v zbirke «primerov dobre prakse» prejetje vabil na sejme in druge prireditve. Komuniciranje društva z javnostjo je usmerjeno zlasti v osebe, ki so dejavne na področju trajnostnega razvoja npr. državni organi, okoljske organizacije, urbanisti.

Fotografija: Kur-GmbH, makrohaus AG

Bad Reichenhall je v letu 2001, ko je bil «Alpsko mesto leta», kot eno osrednjih tem izpostavil edinstvenost alpskih mest.

6. Osebni stiki in partnerstva med mesti

Članstvo v društvu prinaša neposredne in osebne stike, spoznavanje kontaktnih oseb in sklepanje novih poznanstev iz več kot ducat alpskih mest. Sej društva se udeležujejo delavci iz uprave in nosilci političnih odločitev, med njimi tudi župani. Izmenjava med predstavniki drugih alpskih mest leta poteka na neformalni ravni, ni zapletena (pogodbe med člani niso potrebne) in je povezana z nizkimi organizacijskimi in finančnimi stroški (udeležba na dveh ali treh sejah letno).

7. Združevanje in partnerstvo za projekte

Za mednarodne projekte so potrebni partnerji iz različnih držav. Ker je društvo mednarodna organizacija, je morebitne partnerje mogoče najti že znotraj mreže. Prek osebnih poznanstev se med mesti vzpostavi odnos zaupanja, to pa je osnovni pogoj za učinkovito in uspešno izvedbo projektov. Sekretariat društva podpira zainteresirana mesta organizacijsko in strokovno pri izdelavi projektov. Društvo ima na voljo sicer omejena sredstva, ki pa omogočajo izdelavo prvega osnutka skupnih projektov. Financiranje nadaljnjih korakov morajo zagotoviti udeležena mesta.

8. Usposobljenost za delovanje na vsealpski ravni

Društvo je organizirano kot mreža in ima svoj sekretariat, ki je stičišče različnih poti in posreduje informacije, ki so značilne za posamezno državo. Ker za sekretariat društva skrbi Mednarodna komisija za varstvo Alp CIPRA, imajo vsa alpska mesta leta neposreden dostop do strokovnega znanja in stikov te vsealpske nevladne organizacije.

9. Politično lobiranje

Društvo zastopa alpska mesta tudi na politični ravni. Omogoča jim izraziti njihova stališča, s tem pa lahko vpliva na sprejemanje in oblikovanje političnih odločitev v Alpah. Društvo ima kot edina mreža, ki povezuje mesta, uradni status opazovalca pri Alpski konvenciji. To pomeni, da se predstavnik društva, ki ima pravico do sodelovanja v razpravi, udeležuje sej ministrov alpskih držav (Alpska konferenca). Zaradi tega je posameznim članicam tudi lažje vzpostaviti stik z nadrejenimi organi (npr. regionalnimi ali nacionalnimi okoljskimi ministrstvi, nacionalnimi kontaktnimi točkami programa Območje Alp).

Foto: Comune di Belluno

Belluno je leta 1999 postal prvi kraj v Italiji, ki mu je bil podeljen naziv «Alpsko mesto leta».

10. Kontinuiteta in upoštevanje lastnih potreb

Vsako mesto lahko sodeluje skladno s svojimi možnostmi in potrebami. Članstvo v mreži prinaša kontinuiteto tudi, ko je sodelovanje začasno omejeno, saj so projekti, ki so se začeli izvajati v letu pridobitve naziva in se izvajajo tudi po izteku tega leta, postavljeni v širši kontekst.

Mreža živi od aktivne udeležbe svojih članov: mesta, ki veliko vlagajo v sodelovanje z drugimi člani kot npr. z redno udeležbo županov na sejah, imajo več koristi. Vsa mesta tudi plačujejo letno članarino v višini 5000 evrov ne glede na to, kolikšno korist imajo zaradi članstva v mreži.

GLASBENIKI, KI PRESTOPAJO MEJE

KONCERT ALPSKIH MEST

Isabelle Herlin, gospa drobnejše postave, ki je s svojimi širokimi kretnjami objela ves orkester, je zamahnila s taktirko, ki jo je imela v eni roki, v drugi roki pa je držala kot dlan velike liste papirja, na katerih so bile s črno pisavo zapisane posamezne velike črke, in jih kazala glasbenikom. Oči flavtistov in tolkalcev v rjasto rdečih sukničih so pozorno spremljali vsak njen gib. Med nastopajočimi so bili tudi njihovi starši, ki so, za poslušalce tiho in nevidno, v zboru mrmrali melodijo. Skoraj nihče od glasbenikov ne pozna not, vsa glasbena dela – od Habanere Georga Bizeta do največjih uspešnic skupine Queen – so se naučili na pamet. Člani francoskega orkestra Tétrás Lyre so skoraj izključno glasbeniki z motnjo v duševnem razvoju. Mrmrnanje njihovih spremljevalcev in listi dirigentke jim bi bilo v pomoč, če bi slučajno zgrešili takt ali pozabili kakšno noto.

Petek zvečer, september 2012, uradni zaključek Alpskega tedna. Telovadnica v Poschiavu je bila polna do zadnjega kotička. Predstavniki politike, znanosti in civilne družbe so štiri dni, kolikor je trajal Alpski teden, razpravljali o obnovljivih Alpah. Priložnost za javno predstavitev pogleda na oblikovanje prihodnjega razvoja Alp je mladim iz različnih alpskih držav dalo tudi društvo «Alpsko mesto leta» in jih skupaj z Mednarodno komisijo za varstvo Alp (CIPRA) povabilo k sodelovanju pri projektu young@lpweek. Med njimi so bili tudi glasbeniki orkestra Tétrás-Lyre in člani idrijskega pihalnega orkestra. V Poschiavu, nekako na pol poti med Chambéryjem in Idrijo, sta se orkestra tudi prvič srečala. Glasbeniki so imeli le en dan časa, da so skupaj zaigrali skladbe, ki so jih pred tem doma, 800 kilometrov oddaljeni drug od drugega, vadili več mesecev. Med vajami so glasbeniki spali in jedli v zakloniščnem prostoru, ki so ga domačini prijetno uredili v ta namen.

Isabelle Herlin in Domen Prezelj sta orkestroma na koncertu dirigirala skupaj.

Fotografiji: H. Heiss, Zeitenspiegel

Za slovenski pihalni orkester, enega najstarejših v Evropi, pa je prireditev Alpska mesta na koncertu prvi projekt, pri katerem so sodelovali z osebami s posebnimi potrebami. Glasbeniki v tradicionalno črni rudarski uniformi, ki spominjajo na pretekle dni Idrije, znane po rudniku živega srebra, večinoma še niso dopolnili 30 let. Skupaj z rjavordečimi sukniči francoskih glasbenikov so njihove uniforme na odru ustvarile sliko pisane tkane preproge. Ideja o skupnem koncertu se je porodila na enem od srečanj alpskih mest. Isabelle Herlin, ki vodi orkester Tétrás Lyre in kot podžupanja tudi skrbi za mednarodne odnose mesta Chambéry, je kmalu za tem odpotovala v Idrijo. Orkestra sta si izmenjala in uskladila partiture. Domen Prezelj pa je prav za nastop v Poschiavu, kjer je orkestru dirigiral skupaj s francosko kolegico, napisal potpuri popularnih slovenskih popevk.

Taktirka se je umirila. Domen in Isabelle sta se z roko v roki obrnila proti publikli. Po dvorani se je razlegel bučen aplavz. Nastopajoči v rjasto rdečih in črnih uniformah so z žarečimi obrazi vstali. Eden od nastopajočih je svojo blokflavto dvignil visoko v zrak. Ljudje v dvorani so vstali in ploskali – prebivalci doline, od katerih so nekateri prisostvovali vajam in so na nastop pripeljali prijatelje in družino, predstavniki alpskih mest, ki so si ne glede na jezikovne in geografske meje izmenjali svoje zgodbe o uspehu, in mladi, ki so skupaj z ministri za okolje v Poschiavu razpravljali o prihodnosti Alp.

young@lpweek: glasnik alpskih mest

Želje, vizije in zahteve okoli 140 mladih in spremljevalcev izvajanja projekta young@lpweek so bile v Poschiavu predstavljene v gledaliških skečih in videoposnetkih. Ti so zdaj na voljo na DVD-ju, dodana pa je še desetminutna reportaža o prireditvi Alpine Towns in Concert. Projekt young@lpweek so med drugimi finančno podprli program EU Mladi v akciji, regija Val Poschiavo, Migros Kulturprozent, Urad za spodbujanje kulture kantona Graubünden in švicarski Zvezni urad za prostorski razvoj (ARE). Več na spletni strani alpskih mest. Prireditev Alpine Towns in Concert je uspela zaradi izredne prizadevnosti glasbenikov, njihovih spremljevalcev ter vodstev orkestra Tétrás Lyre in Godbenega društva rudarjev Idrija.
www.alpskomesto.org/sl/projekti/mladi

Foto: Heinz Heiss, Zeitenspiegel

S čustvi napolnjena zaključna prireditev Alpskega tedna: Alpine towns in concert - Young and disabled people crossing borders .

ALPSKA MESTA UKREPAJO

PRISPEVKI IZ ČLANSKIH MEST

Štirinajst alpskih mest leta si za prepoznavnost ciljev Alpske konvencije na svojem območju prizadeva tudi po izteku leta, v katerem so bila nosilec naziva «Alpsko mesto leta». Pregled uspešnih projektov.

AR'T HERISAU ŽE DESETIČ ZAPORED: PROJEKT O APPENZELSKI UMETNOSTI IN OTROK «DRUŠTVA ALPSKO MESTO LETA»

Herisau je bil leta 2003 izbran za «Alpsko mesto leta». Žirija je s svojo odločitvijo želela pozornost javnosti preusmeriti na «pozabljen» alpska mesta, saj je, kot je zapisala, namen projekta «Alpsko mesto leta» osupniti, iritirati, celo provocirati ter odpraviti običajne miselne sheme in ustvariti prostor za nekaj novega in svežega.

V tem smislu je tudi potekala prva razstava društva AR't Herisau. Platforma AR't Herisau je danes pomembno stičišče apenzelske umetnosti in tamkajšnjih umetniških ustvarjalcev. Istoimensko društvo spodbuja domače umetnike in tako širi vodilno idejo mreže alpskih mest - zaradi medregionalnega učinka, ki ga ima AR't Herisau, se lahko regije med seboj povezujejo še intenzivneje, poleg tega pa želi pobuda pokazati, kaj lahko prebivalci ustvarijo z lastno vključenostjo in kako lahko pri tem dejavno oblikujejo kulturo sobivanja.

Na jubilejni razstavi «Potovanje skozi čas» novembra 2012 se je javnosti predstavilo dvajset umetnikov in umetnic, vsak z dvema prispevkoma: z delom, ki je nastalo v letu ustanovitve društva AR't Herisau, in izbranim aktualnim delom. Gre za povezave in večplastnost nekega potovanja skozi čas, obenem pa tudi za omejenost ustaljenih navad in razhajanje z njimi.

AR't Herisau: pobuda za umetniško razstavo, organizirano že desetič zapored, je bila podelitev naziva Alpsko mesto leta 2003.

BRIG RAZGIBAVA POHODNIKE IN KOLESARJE

Brig-Glis je bil imenovan 2008 za «Alpsko mesto leta». Eden izmed projektov, ki se je začel v okviru alpskega leta, je medregionalni koncertni dogodek, imenovan, Alpski mestni festival. Miselnost alpskega mesta pa nadaljujejo tudi na novo zasnovani projekti, na primer na področju mehke mobilnosti.

Za obiskovalce se izvajajo aktivnosti opremljanja z novimi tablami. Kažipotni in informacijske table naj bi olajšali orientacijo in vodili obiskovalce do posameznih znamenitosti. Table bodo nameščene na železniški postaji in pred parkirnimi hišami. To naj bi obiskovalce spodbujalo, da parkirajo svoje vozilo in si znamenitosti ogledajo peš.

Tako domačinom kot obiskovalcem so od jeseni 2011 na voljo kolesa na izposojajo. Brig-Glis preskuša tudi «Publi-Bike», sistem samoizposoje koles, ki naj bi bil v prihodnosti razširjen na celotno Švico. Izposojajo se izključno klasična kolesa in e-kolesa. Ključ in način plačila sta omogočena preko plastične kartice. Za spontane obiskovalce in abonente so na voljo različne tarife izposoje. Izposoja za prve pol ure je brezplačna in naj bi spodbujala k izposoji koles.

ANNECY: MEDNARODNA PRIZADEVANJA NA PODROČJU VAROVANJA PITNE VODE

Jezero Annecy je bilo v 50-ih letih prejšnjega stoletja močno onesnaženo. Danes je vzorni primer kakovostne pitne vode. Občine, ki nanj mejijo, si namreč vse od takrat prizadevajo za učinkovito čiščenje odplak in zmanjševanje škodljivih snovi v vodi.

Občine v širši okolici Annecyja so marca 2012, skupaj z Združenjem za jezero Annecy podpisale tako imenovani «Istanbul Water Consensus». Pogodbenice tega sporazuma so občine iz celega sveta, tudi Chambéry, ki je bil v preteklosti prav tako «Alpsko mesto leta». V omenjenem sporazumu je dostop do čiste pitne vode opredeljen kot temeljna pravica. Poleg tega predvideva, da naj bi bila oskrba z vodo podvržena javnemu nadzoru.

Poleg tega je mesto Annecy prejelo naziv «Akteur in regija trajnostnega razvoja» zaradi svojih prizadevanj na področju zmanjševanja porabe vode pri vzdrževanju mestnih zelenih površin. Ta naziv ji je podelila Agencija za energijo in okolje «Rhônealpennergie-Environnement».

BELJAK: APLIKACIJA, KI JE KORISTNA ZA VARSTVO PODNEBJA

Konec prejšnjega leta 2011 so lahko prebivalci Beljaka začeli lastno porabo vode spremljati kar po mobilnem telefonu. Brezplačno uporabo aplikacije, ki stanje pri porabi vode posreduje mestnemu komunalnemu podjetju, je omogočilo mesto samo, aplikacija pa omogoča tudi pregleden grafični prikaz dnevne porabe vode in primerjavo s povprečno porabo na prebivalca Avstrije. Vse to naj bi povečalo ozaveščenost prebivalcev Beljaka o skrbnem ravnanju z vodo kot naravnim virom. Mesto želi tako zmanjšati porabo vode in obenem doseči enega od ciljev varstva podnebja, saj pri segrevanju vode - če za to ne uporabljamo sonca ali vetra - nastaja ogljikov dioksid. Beljak želi do leta 2020 porabo CO₂ zmanjšati za 30 odstotkov v primerjavi z letom 2010.

Od prvega dne dalje, ko je bilo mogoče novo aplikacijo začeti uporabljati, je to storitev na pametnem telefonu uporabilo okoli 500 meščanov in meščank: Beljak tako ni le prvo «Alpsko mesto leta», postal je tudi prvo mesto na svetu, ki uporablja omenjeno mobilno aplikacijo

Fotografija: Rolandster

Namen nove aplikacije za mobilni telefon je spodbuditi prebivalce Beljaka k varčnemu ravnanju z vodo.

BAD AUSSEE ŽELI POSTATI ENERGIJSKO SAMOZADOSTNO MESTO

Bad Ausseeju, alpskemu mestu leta 2010, je na začetku leta 2012 poleg petih sosednjih občin uspelo pridobiti status vzorčne regije na področju energije in varstva podnebja. Status, ki ga priznava tudi država, bo omogočil, da se bodo ukrepi, ki jih regija izvaja za spodbujanje energijske samozadostnosti, financirali iz «podnebno-energetskega sklada».

Najprej bo šlo za varčevanje z energijo. Energije, ki je ne porabimo, ni treba proizvesti. Izhodišče za to bo oris dejanskega in pričakovanega stanja, ki bo predstavljeno v poročilu za področje energije. Na taki podlagi bo mogoče z uporabo novih in varčnejših tehnologij tudi zagotoviti učinkovitejšo rabo energije. V Bad Ausseeju in drugih občinah bodo zato organizirali dneve energetskega svetovanja. Zadnji korak na poti v energijsko samozadostno regijo Ausseerland pa bo nadomeščanje tradicionalnih fosilnih goriv z obnovljivimi viri iz domače regije, saj javna sredstva tako ne bi vlagali v globalno borzo surovin, temveč v gospodarstvo domače regije.

V celotnem procesu sodeluje okoli 13.000 prebivalcev regije, za katere so vse informacije brezplačne, dodatno strokovno znanje pa jim lahko posreduje tudi svetovalec vzorčne regije, ki je usposobljen za področje energijske samozadostnosti.

ŠOLA V SONTHOFNU KOT PRIMER DOBRE PRAKSE NA TEDNU OKOLJA

Energijska prenova gimnazije, za katero je Sonthofen namenil okoli 17 milijon evrov, je potekala v letih 2009-2012. Danes dosega poraba energije v šolskem objektu le še deset odstotkov porabe pred prenovo, kar pomeni prihranek okoli 300 ton CO₂ na letni ravni.

Objekt je bil zgrajen v sedemdesetih letih prejšnjega stoletja kot armiranobetonska montažna konstrukcija. Šola je bila deležna številnih pripomb in pritožb že od prvega dne, ko so jo odprli: počutje in zrak v šolskih prostorih sta bila neugodna, poraba energije zelo visoka, varnost pomanjkljiva. V Nemčiji je danes okoli 700 do 800 podobno grajenih šolskih stavb in prenova sonthofenske gimnazije jim mora biti za zgled, je odločil mestni svet. Ta je tudi določil, da bo morala prenova izpolnjevati zahteve pasivnega standarda: fasada toplotno izolirane stavbe je zato iz domačega lesa, kot sistem ogrevanja se uporablja toplotna črpalka, ki za vir toplote izkorišča večinoma podtalnico, v poletnem času pa prostore tudi hladi.

Junija 2012 se je zato sonthofenska gimnazija na Tednu okolja v Berlinu javnosti predstavila kot primer dobre prakse na področju varstva podnebja. Strokovni sejem, namenjen predvsem inovativnim okoljevarstvenim tehnologijam in projektom, je že četrtič zapored potekal v organizaciji nemškega zveznega predsednika in v sodelovanju z nemškim skladom za okolje (Deutsche Bundesstiftung Umwelt).

ALPSKA MESTA KOLESARIJO SKUPAJ

Mednarodna gorskokolesarska dirka Craft Bike Trans Germany, na kateri so morali tekmovalci v štirih etapah premagati 300 kilometrov in okoli 10.000 višinskih metrov, je letos potekala od Sonthofna do Garmisch-Partenkirchna. Udeležilo se je sedem predstavnikov Trenta, Idrije in Herisaua ter gostiteljskega mesta Sonthofna, profesionalnih in amaterskih kolesarjev, ki so se na štartnem mestu v Sonthofnu zbrali 6. junija 2012.

Mesec dni pozneje so predstavniki alpskih mest odpotovali v Trento, Alpsko mesto leta 2004, in med njimi je bil tudi mestni svetnik François Scavini, ki je v Annecyju pristojen za šport, in dva sonthofenska mestna svetnika. Kolesarska dirka Leggendaria Charly Gaul Trento Monte Bondone pa je bila 22. julija 2012.

Srečanje alpskih mest druge vrste

POTI, KI VODIJO DO USPEHA

ALPSTAR: PRAKTIČNE SMERNICE IN NAVODILA ZA USPEŠNO IZVAJANJE PODNEBNE POLITIKE

Strategije, kako preiti v podnebno nevtraln družbo, so različne. Mesta, ki so se odločila stopiti na to pot, se soočajo z določenimi ovirami, procesi in dejavniki uspešnosti. Vpogled v ukrepe, ki vodijo v obvladovanje podnebnih sprememb in zmanjševanje toplogrednih emisij, dajejo praktične smernice in navodila, izdelana v okviru projekta ALPSTAR.

Če se alpska mesta želijo uspešno postaviti po robu podnebnim spremembam, si morajo najprej odgovoriti na vprašanje, kako lahko njihovi prebivalci spremenijo način življenja in potrošniško vedenje, kako je mogoče varčevati z energijo, jo učinkoviteje uporabljati in odgovorneje proizvajati. Da bi ta proces postal uspešen, partnerji v projektu Alpstar priporočajo upoštevanje naslednjih načel:

1. Vizija podnebne nevtralnosti nagovarja širši krog ljudi in jih združuje; pobuda zanjo mora biti v praksi izvedljiva in mora spodbujati občutek za regionalno identiteto.
2. Izvajanje mora biti pregledno; imeti mora realne cilje, razdeljeno mora biti na pregledne faze.
3. Prizadevni posamezniki podpirajo proces in se dejavno vključujejo v lokalno politiko.
4. Skupine delujejo odgovorno in morajo vedno znova potrjevati zaupanje ljudi.
5. Komunikacija z neposredno udeleženi in zainteresiranimi stranmi znotraj in zunaj regije poteka na strokovni ravni.
6. Zagotoviti je treba dolgoročno financiranje, čim več sredstev je treba pridobiti v regiji.
7. Trdne strukture opravljajo različne naloge, se prilagajajo in razvijajo naprej.

Dober primer za to, kako se tega lotiti v praksi, je Bolzano. Mesto, ki je bilo izbrano za alpsko mesto leta 2009, je v svoji kandidaturi za pridobitev tega naziva vso pozornost namenilo poglavitnemu cilju, ki si ga je zastavilo: prehod v podnebno nevtraln družbo v naslednjih dvajsetih letih. «Varčevati z denarjem in obenem skrbno ravnati s podnebnim sta trdna argumenta,» so v priročniku zapisane besede Helmutha Moroderja, generalnega direktorja bolzanske mestne uprave.

Fotografija: mesto Sonthofen

Delavnica v okviru projekta Alpstar: razprava o primerih dobre prakse na področju varovanja podnebja in seznanitev z njimi

Podnebno nevtralne Alpe = kakovostno življenje. O tem, kako občine uspešno ustvarjajo podnebje

Kdaj je varstvo podnebja učinkovito? Društvo «Alpsko mesto leta» in mesto Sonthofen sta jeseni 2012 na to temo organizirala delavnico, na kateri je okoli 50 nosilcev političnih odločitev in zaposlenih v upravi iz Allgäu in alpskih mest razpravljalo o merilih uspešnosti in ovirah pri izvajanju ukrepov varstva podnebja na lokalni ravni. Predloge, kako se uspešno soočiti s podnebnimi spremembami, so ponazorili primeri dobrih praks, zbrani v okviru projekta Alpstar, ki so jih za posamezna področja (energijsko učinkovita gradnja, obnovljivi viri energije, sodelovanja prebivalcev v postopkih odločanja) predstavili v delovnih skupinah. Udeleženci so osnutek Alpstarovih praktičnih navodil za izvajanje kakovostne podnebne politike primerjali z merili uspešnosti, ki so najpomembnejša za udeležence. Navodila so objavljena na spletni strani društva in projekta Alpstar.

Društvo «Alpsko mesto leta» je eden od partnerjev projekta Alpstar, ki se je začel izvajati leta 2011, zaključil pa se bo leta 2014. Izvajanje projekta sofinancira program EU za območje Alp. Osrednji cilj je uspešen prehod v podnebno nevtraln družbo na območju Alp do leta 2050. Projekt Alpstar tako prispeva tudi k uresničevanju Akcijskega načrta Alpske konvencije za podnebje. www.alpskomesto.org/sl/projekti/alpstar

PROJEKT ALPSTAR IN PODNEBNA NEVTRALNOST

PRIMERI DOBRE PRAKSE IZ ALPSKIH MEST NA PODROČJU VARSTVA PODNEBJA

Primeri dobre prakse zmanjševanja emisij in spodbujanja obnovljivih virov energije v alpskih mestih in regijah že obstajajo – z zgodbami o uspehu, ki jih velja posnemati, se lahko zdaj seznanijo tudi širša javnost. V okviru projekta Alpstar je bil pripravljen seznam paradnih projektov, ki so se ali se še uspešno izvajajo na področju prometa, energije in gospodarstva. Projekti so predstavljeni na platformi alpstar-project.eu, med izvajalci pa je tudi pet alpskih mest.

Fotografija: Commune de Gap

V Gapu se vozi brezplačni bus z logotipom Alpske konvencije.

GAP: GRATISBUS

Projekt: brezplačna vožnja na 10 linijah mestnega avtobusa (2005–2020) kot ukrep zagotavljanja privlačnejšega javnega prevoza in razbremenitve središča mesta, kjer naj bi se promet do leta 2020 po napovedih povečal za 35 odstotkov.

Akterji: prebivalci, mestni svet (soglasno sprejet sklep).

Ukrepi: delavnice za voznike avtobusa, informativne kampanje, brezplačna parkirna mesta v predmestju.

Rezultati: Gap je vzbudil veliko pozornosti kot prvo francosko mesto, ki omogoča brezplačno uporabo lokalnega avtobusnega omrežja; število uporabnikov avtobusnih storitev in kakovost ponudbe sta se povečala.

SONTHOFEN: PODNEBJU PRIJAZNA GIMNAZIJA

Projekt: sanacija gimnazije, zgrajene v sedemdesetih letih, ki je potekala med rednim poukom (vrednost projekta: 17 mio. EUR).

Akterji: pristojni gradbeni organi, dijaki, učitelji, projektanti, zunanji upravljavec projekta, investitorji.

Ukrepi: integrirano načrtovanje na podlagi ekoloških in ekonomskih kriterijev; energijska prenova obstoječe zgradbe na nizkoenergijski nivo z uporabo regionalnih in trajnostnih gradbenih materialov; ponovna uporaba obstoječega gradbenega materiala.

Rezultati: zmanjšanje emisij CO₂ za 80 odstotkov, zmanjšanje rabe energije za 90 odstotkov; nižji vzdrževalni in drugi posledični stroški; visoka kakovost bivalnega prostora, ki zagotavlja optimalno učno okolje.

CHAMBERY: OGLJIČNO NEVTRALNO OGREVANJE

Projekt: uvedba ogljično nevtralnega sistema daljinskega ogrevanja.

Akterji: mesto Chambery in upravni organi v njegovi okolici, civilnodružbene organizacije, zasebna podjetja.

Ukrepi: priključitev sežigalnice odpadkov in dveh elektrarn na lesno biomaso na sistem daljinskega ogrevanja.

Rezultati: do leta 2014 bo polovica energije proizvedena iz obnovljivih virov energije; zmanjšanje emisij CO₂ za 22 odstotkov na področju stanovanj in v terciarnem sektorju; spodbujanje lokalnega lesnega gospodarstva.

BOZEN: BONUS ZA KUBATURO

Projekt: spodbujanje zmanjšanja stroškov energije in cen stanovanj; odgovor na naraščanje povpraševanja po stanovanjih na območju Bolzana; možnost financiranja energijske sanacije.

Akterji: meščani, zasebna gospodinjstva, gradbeni sektor.

Ukrepi: po izvedeni energijski sanaciji določenega objekta (min. 70 kWh/m²/leto) je možno dvajsetodstotno povečanje njegove prostornine, tj. zgradbo je mogoče dvigniti za največ eno nadstropje.

Rezultati: sanacijo obstoječih zgradb izvajajo lastniki; gradnja 600 do 1000 novih stanovanj do leta 2020.

TRENTO: TRAJNOSTNA POT V ŠOLO

Projekt: pobuda za trajnostno mobilnost Piedibus od l. 2004 dalje; osnovnošolci hodijo v šolo samostojno in po varni, okolju prijazni poti.

Akterji: starši, otroci, učitelji, delovna skupina znotraj uprave.

Ukrepi: potrebno je manj finančnih in organizacijskih virov: organiziranje akcij, ki so prilagojene ciljnim skupinam, npr. delavnice o varnosti pešcev; prepoved vožnje mimo šol ob začetku in koncu pouka.

Rezultati: Deset odstotkov več otrok je takih, ki v šolo prihajajo peš s prijatelji ali sami, tistih, ki se pripeljejo z avtomobilom, pa je dvanajst odstotkov manj.

SKUPAJ Z EVROPSKIMI OBČINAMI

ALPSKA MESTA PODPIRAJO KONVENCIJO ŽUPANOV

Društvo «Alpsko mesto leta» je pristopilo evropski pobudi Konvenciji županov, to je nov korak k skupnemu varstvu podnebja.

Več kot 4000 občin, ki so doslej podpisale Konvencijo županov, si je postavilo jasne cilje: manjši izpusti CO₂, večja energijska učinkovitost, več obnovljivih virov energije. Konkretno to pomeni, da bodo morale občine izpuste ogljikovega dioksida do leta 2020 zmanjšati za več kot 20 odstotkov v primerjavi z letom 1990, obenem pa za enak odstotek povečati proizvodnjo električne energije iz obnovljivih virov in varčevanje z energijo. Vse to presega cilje, ki si jih je na področju varstva podnebja postavila Evropska unija.

Prvo evropsko pobudo, ki podpira prizadevanja lokalnih oblasti na področju varstva podnebja, javno podpira tudi društvo «Alpsko mesto leta». Pravzaprav je društvo vezni člen med članskimi mesti in Konvencijo županov: v okviru slavnostne prireditve ob podpisu konvencije 20. septembra 2012 v Sonthofnu je bila tako organizirana tudi delavnica z naslovom «Konvencija županov

in gorska območja - od akcijskega načrta do primera dobre prakse». Podpora Konvencije županov je tako del skupnega delovanja alpskih mest leta na področju varstva podnebja in sem sodi tudi projekt Alpstar, ki se izvaja v okviru programa EU Območje Alp in prek katerega želijo alpska mesta skupaj z raziskovalnimi inštitucijami, oblastmi in NVO iz celotnega alpskega prostora Alpe spremeniti v podnebno nevtralno vzorčno regijo.

Konvencija županov je v nekaterih alpskih mestih že postala sestavni del politike: Annecy, Bolzano in Chambéry so člani te pobude že nekaj let in so tudi pripravili akcijske načrte za trajnostno oskrbo z energijo, ki vodijo v doseganje ciljev energetske-podnebnega svežnja 20-20-20 do leta 2020. Sonthofen in Idrija sta leta 2012 podpisala Konvencijo županov in v prvem koraku izdelala pregledno shemo o tem, kje in kolikšne količine izpustov CO₂ načrtujeta. Pred kratkim pa so tudi iz Bad Reichenhalla sporočili, da se nameravajo pridružiti omenjenim petim alpskim mestom.

Fotografija: mesto Sonthofen

Hubert Buhl (na sredi) je v imenu društva podpisal Izjavo o podpori Konvenciji županov.

KOLOFON

Uredništvo: Madeleine Rohrer - Avtorji: Madeleine Rohrer, Hubert Buhl, Thierry Billet, Antonija Wieser

Prevodi: Nataša Leskovič-Uršič

Lektorat: Barbara Wülser, Antonija Wieser - Postavitev strani: Antonija Wieser

Letno poročilo in E-novice društva lahko brezplačno naročite na www.alpskomesto.org/sl/informacijsko-sredisce

DEJAVNOSTI SEKRETARIATA 2012

PREGLED DELOVANJA V ZADNJEM LETU

Čustveno obarvan nastop na Alpskem tednu, študijski obisk iz Kitajske in Kirgizistana, nov koncept za skupščino članic – v nadaljevanju pregled opravljenih nalog in finančnega poslovanja v letu 2012.

Sodelovanje med alpskimi mesti je bilo leta 2012 zelo raznoliko. Sonthofen in Trento sta preostale člane povabila, da se s svojo ekipo udeležijo kolesarskega maratona. Predstavniki Lecca in Idrije so na povabilo Annecyja obiskali tradicionalni praznik ob tamkajšnjem jezeru, predstavniki Idrije, Sonthofna in Bolzana pa so se večkrat sestali v okviru oblikovanja programa Smart City. Omeniti moramo seveda še orkester iz Chambéryja in pihalno godbo iz Idrije, ki sta skupaj nastopila na zaključnem koncertu v okviru Alpskega tedna v Poschiavu.

Še več priložnosti za neposredno izmenjavo izkušenj in informacij, ki presega geografske in jezikovne meje, se je odprlo z dvema novima programskima točkama na skupščini članic: poleg aktualnega nosilca naziva «Alpsko mesto» leta bodo projekte, vredne posnemanja, odslej predstavili tudi drugi člani, tolmači pa bodo na «projektni tržnici» posredovali med posameznimi mesti, ki bodo želela sodelovati.

Več o tem, kako v praksi deluje naša mreža, sta v letu 2012 hotela izvedeti kitajski profesor in direktorica Zveze srednjeazijskih gorskih vasi iz Kirgizistana, ki sta obiskala Huberta Buhla in njegove sodelavce. Direktorica je preživela tudi dva tedna v sekretariatu društva v Schaanu.

Finančno poročilo in zahvala

Društvo «Alpsko mesto leta» je v letu 2012 doseglo 136.800 EUR prihodkov in 137.700 EUR odhodkov. Primanjkljaj prihodkov znaša okoli 1.000 EUR. Vrednost premoženja znaša okoli 27.700 EUR.

Nekaj več kot polovico prihodkov predstavlja članarine po 5.000 EUR. Predsedstvo se ob tej priložnosti zahvaljuje vsem alpskim mestom, ki so s poravnavo te obveznosti omogočila izvajanje tekočih društvenih dejavnosti in novih projektov. Povračilo stroškov iz programa za območje Alp za doslej opravljeno delo v okviru projekta Alpstar znaša okoli 39 odstotkov prihodkov. Posebej se mesto Sonthofen zahvaljuje za vsestransko podporo pri organizaciji in financiranju delavnice v okviru projekta Alpstar, zahvaljuje pa se tudi CIPRI International, ki kot pogodbenica izvajalka projekt uspešno izvaja.

Društvo je leta 2012 prvič namenilo skoraj polovico svojih sredstev za izvajanje projektov, med drugim za Alpstar in prireditev Alpine Towns in Concert. Kako pomembno je komuniciranje v štirih jezikih znotraj mreže in na področju obveščanja javnosti, odraža višina za to porabljenih sredstev (pet oz. devet odstotkov).

Za plačilo storitev, ki jih opravijo v sekretariatu, je namenjena malo več kot tretjina izdatkov. Obseg opravljenih delovnih ur se v četrtinah deli na projekte, odnosa z javnostmi in organizacijo internih prireditev in dogodkov, kot so skupščine članic in uvajalne delavnice; četrtina sredstev je namenjena svetovanju alpskim mestom in opravljanju administrativnih nalog zanje. Organiziranje in vodenje administrativnega poslovanja sekretariata je zdaj že celo desetletje zaupano CIPRI International, kateremu se društvo «Alpsko mesto leta» iskreno zahvaljuje za plodno in

Delovni čas 2012

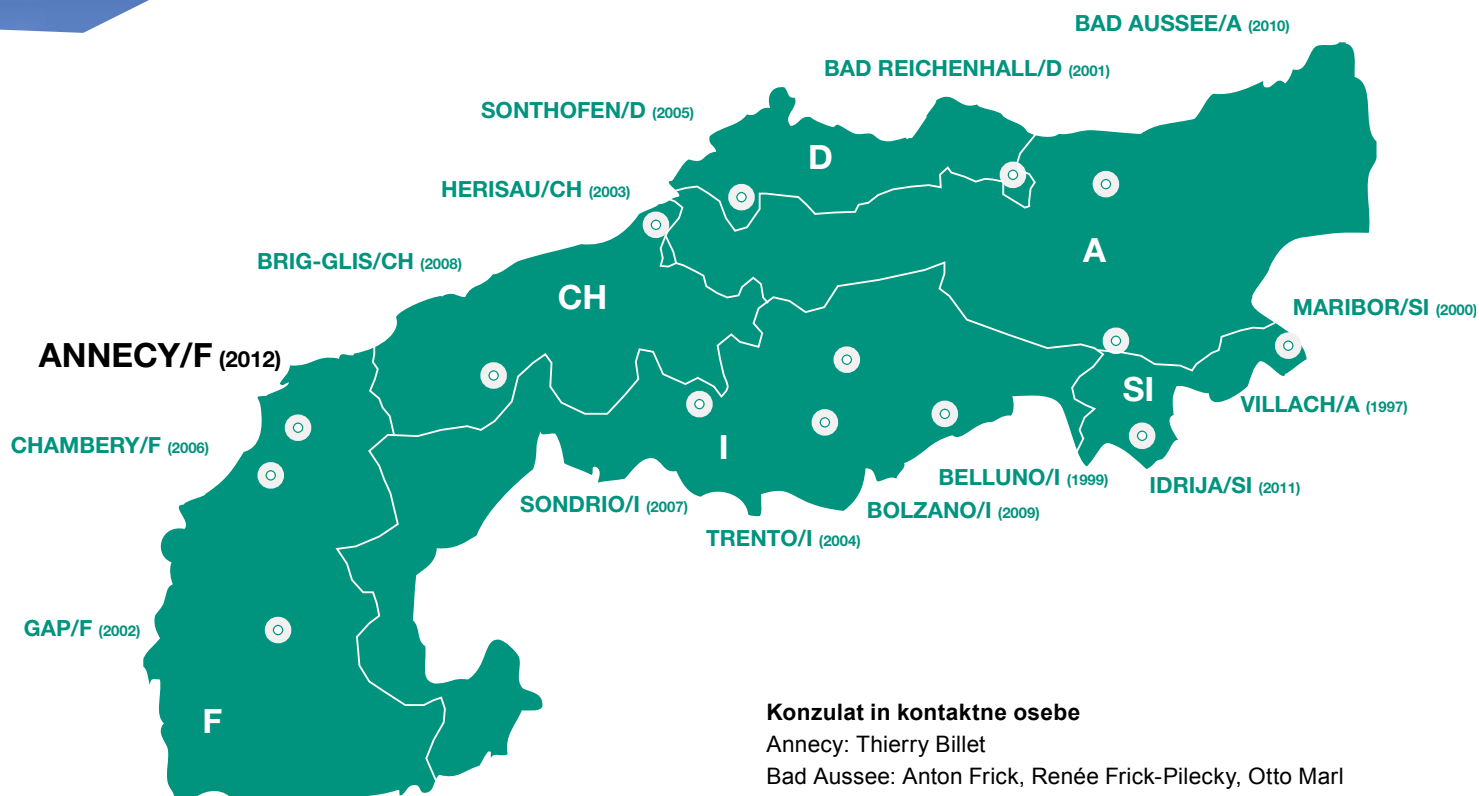
- Stiki z javnostjo 25 %
- Projekti 24 %
- Notranje prireditve 24 %
- Servis Mitglieder 18 %
- Finance 7 %
- Sodelovanje z omrežji 2 %

Izdatki 2012

- Projekti 49 %
- Sekretariat 39 %
- Notranja komunikacija 9 %
- Stiki z javnostjo 5 %
- Drugi izdatki 1 %

«Društvo Alpsko mesto leta» je združenje mest na območju Alp, ki so prejela naziv «Alpsko mesto leta». Ta naziv, s katerim se neko alpsko mesto odlikuje po posebni zavzetosti in prizadevanjih pri uresničevanju Alpske konvencije, podeljuje mednarodna žirija.

Žirija

Norbert Weixlbaumer, CIPRA International (predsednik žirije)
Gerhard Leeb, Pro Vita Alpina
Antonio Zambon, Omrežje občin «Povezanost v Alpah»

Upravni odbor

Predsednik: Hubert Buhl, 1. župan, Sonthofen
Podpredsednica: Colette Patron, podžupanja, Gap
Tretji član: Patrizia Trincanato, članica mestnega sveta, Bolzano

Konzulat in kontaktne osebe

Anancy: Thierry Billet
Bad Aussee: Anton Frick, Renée Frick-Pilecky, Otto Marl
Bad Reichenhall: Josef Dennerl, Christian Staudacher
Belluno: Jacopo Massaro
Bolzano: Emanuele Sascor, Helmut Moroder
Brig-Glis: Eduard Brogli
Chambery: Isabelle Hérlin
Gap: Martine Marlois
Herisau: Benno Keel, Ursula Rüttsche
Idrija: Karmen Makuc
Trento: Cristina Ambrosi, Clara Campestrini
Sondrio: Alfio Sciaresa
Sonthofen: Manfred Maier, Fritz Weidlich
Villach: Sabine Domenig

Računska nadzornika

Benno Keel, Herisau
Josef Dennerl, Bad Reichenhall

Sekretariat

CIPRA International: Madeleine Rohrer

KONTAKT

Društvo Alpsko mesto leta, Madeleine Rohrer
Im Bretscha 22, FL-9494 Schaan
Tel: +423 237 53 99, Fax: +423 237 53 54
E-mail: madeleine.rohrer@alpenstaedte.org
www.alpskomesto.org

Ville des Alpes de l'Année
Alpenstadt des Jahres
Città alpina dell'anno
Alpsko mesto leta